

Li Andersson vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä ammatilliseen koulutukseen (220 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus on leikannut ammatillisesta koulutuksesta roimalla kädellä. Enimmillään yksittäisen koulutuksen järjestäjä menettää yli viidenneksen rahoituksestaan. Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry:n laskelmien mukaan vuonna 2017 toteutettu 190 miljoonan leikkaus on kasvanut ja leikkaukset nousevat tosiasiaassa 220 miljoonaan euroon. Rahoitusta vähentävät entisestään vuosien 2014—2016 leikkauksista johtuva kustannustason aleneminen ja kilpailukyky-sopimus. Vanhat leikkaukset aiheuttavat siis lisäleikkauksia nykyisellä rahoitusmallilla.

Leikkauksia loiventamaan luvatut lisärahoitukset ammatillisen koulutuksen reformin toteuttamiseen eivät paikkaa suuria leikkauksia. Leikkausten seurauksena suurin osa kouluista on joutunut leikkaamaan yli kymmenesosan budjetista ja oppilaitoksista katosi viime vuonna 1 600 työpaikkaa. On selvää, että näin merkittävät irtisanomiset vaikuttavat opetuksen sisältöön ja oppilaitosten ilmapiiriin negatiivisesti sekä hankaloittavat ammatillisen koulutuksen reformin läpivientä.

Kun ammatillisen koulutuksen oppilaitoksissa luovitaan läpi miljoonien säästöistä ja samalla valmistaudutaan ammatillisen koulutuksen reformiin, on jouduttu esimerkiksi vähentämään lähiope- tusta. Lähiopetuksen väheneminen on haaste monelle teini-ikää läpikäyväälle opiskelijalle, mutta erityisesti se kolahtaa niihin oppilaisiin, joilla on oppimisvaikeuksia, mielenterveys- tai päihde- ongelmia tai muuta erityisen tuen tarvetta. Lähiopetus on erityisen tärkeää maahanmuuttajien koulutuksessa ja kotoutuksessa. Kaikki nuoret tarvitsevat aikuistumisen kynnyksellä opettajan tukea opiskelussa ja työelämään oppimisessa.

Ammatillisen koulutuksen on oltava saavutettavissa joka puolella Suomea, ja hallituksen leikka- ukset ovat vakava uhka saavutettavuudelle. Nuorten syrjäytyminen näyttää erilaiselta maan eri osissa, ja se on ollut kasvussa erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomessa. Kasvukeskuksissa on kova kil- pailu opiskelupaikoista, ja tämä vaikuttaa maahanmuuttajien syrjäytymiseen, ellei ongelmaan tartuta tarvittavilla resursseilla. Jo nyt liian suuri osa nuorista jää pelkän peruskoulun varaan ja syrjäytymisuhan alle, ja tämä joukko uhkaa kasvaa merkittävästi hallituksen leikkausten takia.

Hallituksen leikkaukset ammatilliseen koulutukseen vaarantavat ammatillisen koulutuksen refor- min läpiviemistä. Noin puolet peruskoulun päättävistä nuorista jatkaa ammatilliseen koulutuk- seen, ja reformi koskettaa arviolta 300 000 opiskelijaa. Monet opettajat kokevat, että tunnit eivät riitä opetussuunnitelmien tavoitteisiin. Työpaikoilla lisääntyvä oppiminen voi sopia monelle

Talousarvioaloite TAA 17/2018 vp

opiskelijalle, mutta haasteena on riittävän ohjauksen saaminen. Työelämän painottamisesta ei saa tulla vain uusi säästökeino, jonka hinnan maksavat opiskelijat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 220 000 000 euroa momentille 29.20.30 ammatilliseen koulutukseen.

Helsingissä 28.9.2018

Li Andersson vas
Paavo Arhinmäki vas
Anna Kontula vas
Annika Lapintie vas
Matti Semi vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Kari Uotila vas
Katja Hänninen vas
Markus Mustajärvi vas
Hanna Sarkkinen vas
Silvia Modig vas